

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Quid sit taxa stipendij crescat: vbi. An Religiosus stare debeat taxæ factæ
ab Episcopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Euch. p. 15. n. 7. qui non meminit hujus Decreti de Celebratione Missarum, docet quando adiri non potest Ordinarius (dicamus nos post Decretum) quando adiri non potest Summus Pontifex, qui stipendium taxet, Missasque diminuat, probabile esse, posse Capellanum ex se diminueret, seque indemnem servare; esse enim id de jure naturæ, contra quod Decreta hæc Sacre Congregationis non præsumuntur agere. Cæterum monet id moraliter contingere non posse. Dum enim Capellaniam voluntariè admittit, illam retinet, Superioremque non adit, sibi imputet, atque adeo tenetur integrè satisfacere.

91. Sed certè casus non est tam rarus, ut moraliter contingere non possit, accidit enim sæpè, ut quando Capellanus admittit onus, census fuerit sufficiens, deinde sine culpa diminuat; & ex alia parte, sive propter paupertatem, sive propter aliud, non possit adire ad eum, cui licet numerum Missarum temperare. Vide tamen id, quod mox notabo n. 96.

Quod census pro Missis differtur solvi, quid faciendum, dicitur §. 9. n. 12.

Quid fiet si census pro Missis relictis augeatur.

92. Dubitabis Decimoquartò. Sic reliquit Monasterio Testator domum, vel vitidarium, ut ex pretio locationis, vel fructu dicantur Missæ: crescant arbores, crescitque ex concursu populi pretium locationis, suntne augenda Missæ?

Respondeo, posito, quod constet noluisset Testatorem pingui redditu benefacere Monasterio, nec taxasse Missas modo dicto à num. 72. sed voluisse ex toto redditu Missas celebrari, aio esse distinguendum cum Fraxinel. de oblig. Sacr. sect. 4. §. 25. Si enim Viridarij, vel domus locatio crescat ex indultia Monasterij, quia scilicet arbores plures plantavit, vel officinas domus auxit, vel quid simile, non erit augendus Missarum numerus, quia illud augmentum est fructus indultie Monasterij: At si ex natura sua arbores creverint, vel casu ex frequentia populi crescant domus locatio, tunc augenda erunt Missæ. Ratio est, quia voluntas Testatoris est, ut totus fructus rei sue pro Missis expendatur. Adde contrarium eandem esse rationem, si ergo diminuta locatio, vel fructu diminuentur & Missæ modo supradicto, ergo aucto redditu, & Missæ erant augenda.

93. Una potest esse exceptio, quando raro contingit tale augmentum: & aliquando etiam raro fortasse fuit decrementum: tunc enim unus annus compensatur cum alio, ut mox in simili dicam n. 96.

94. Quid, si, eo tempore, quo augetur talis redditus, inveniatur, quod etiam sit auctum stipendium Missæ, poterint tunc compensari incrementum redditus cum incremento stipendij? Respondeo. Puto posse cum Rodriguez tom. 4. Summæ, cap. 12. de Missa. num. 10. quia tunc servatur æqualitas inter augmentum utriusque.

Quid fiet si augeatur taxa stipendij Missæ?

95. Dubitabis Decimosexto. An si censu pro designatione tot Missis invariato, crescat taxa stipendij Missæ v. g. erat medius Iulius, fiat (Episcopo sic disponente, vel communi praxi sic acceptante) unus interger Iulius: An, inquam, possit diminui, numerus Missarum? Respondeo, posse diminui cum autoritate Pontificis, & hanc esse unam ex causis moderationis Missarum, ut diximus supra: & in casu necessitatis idem posse affirmari, quod modo ex Castropalao num. 90. insinuamus, paritas rationis videtur ostendere, ut scilicet Ecclesia vel Capellanus se indemnem servet, neque enim præsumit Testator in tali necessitate injustè eos aggravare voluisse. Ita Bordonus ref. 35. num. 27. Aversa de Eucharist. q. 11. sect. 18.

96. Illud tamen tum in hoc, tum in casu, de quo num. 89. diximus, noto perlibenter. Si per aliquos praeritos Ecclesia habuit stipendium pro prædictis augmentis, ut esse consuevit, quando pinguem Capellanum ut legatum fundavit Testator, non posse statim diminui Missas prætextu, quod taxa stipendij creverit, vel decreverit census. Ratio est, quia sicuti antea fuit commodo tuo, ita tuo incommodo stare nunc debet defectumque hujus anni compensare congruum est cum aliorum annorum excessu, ut modo, in simili num. 97. dictum est.

Quare tam hic, tum in dictis num. 91. & 93. judicium prudentis est decidendum, quando excessus, vel defectus est tantus, ut merito diminutio, vel auctio Missarum facienda sit.

Quid si taxa stipendij decrescat?

Vbi,

An Religiosus stare debeat taxa facta ab Episcopo?

97. Dubitabis Decimoseptimo. Quid contra fiat, si, invariato dicto censu pro tot determinatis Missis, decrescat taxa stipendij? Erat v. g. unus Iulius, fiat medius Iulius, eritne augendus numerus Missarum?

Respondeo. Si ex circumstantiis constet Testatorem noluisset Ecclesie pinguem redditum relinquere, augendum puto. Ratio est, quia tunc in casu huius dubitationis Testator præsumitur velle censum equari Missis, & Missas censui: At si id non constet de legatum, seu Capellania fundata præsumitur obligatè, non puto augendum, quia tunc præsumitur Testator suo Capellano, ut assolet benefacere voluisse, puto quod determinatas Missas præscripsit, & nihil aliud explicuit.

98. Sed dum meminimus taxæ stipendij, datur occasio querendi: Vtrum si Episcopus taxat unum Iulium v. g. deberi pro una Missa, obligetur Religiosus exemptus stare huius taxæ: An potius possit à voluntate dantibus recipere duos Iulios, posito quod hoc sit stipendium summum, quod currit abstrahendo ab Episcopi legitima taxæ? Respondeo. Si voluntate datur, tanquam pinguis elemosyna; tam Regularis quam Sæcularis, potest, quia taxa Episcopi non extendit liberalitatem Fidelium. Difficultas ergo sola consistit, quando quis det illud plus tanquam stipendium Missæ, aliter omnino non daturus, in quo casu certum sit Sæcularem Sacerdotem debere taxæ à suo Superiore legitime constitutæ se conformare, pro merito dubitari: An id etiam debeat Religiosus exemptus.

99. Dico hanc questionem similem esse illi: An Ecclesiastici teneantur stare taxis, & metis in pretio rerum, quas Principes sæculares taxant; ita enim Ecclesiastici non sunt Principibus sæcularibus subditi, sicuti exempti non sunt subditi Episcopis. Quoniam ergo communior, & vera opinio est illos debere stare metis taxatis à Principe, si non directè, et tunc consequenter ex eo, quod posita tali metæ pretium justum talis rei non erit indivisibiliter, nisi per illam metam, unde si quis plus accipiat quam justitiam accipiet, quia sumit ultra debitum rei pretium. Ita Molina, Vasquez, Bonacin. aliique, quos sequitur & citat Castropal. tom. 1. tract. 3. de legum. d. 1. part. 24. §. 6. num. 1. Ideo etiam in casu nostro, posito, quod Episcopus taxat dandum pro stipendio Missæ, unum verbi gratia, Iulium, unus Iulius est Missæ indivisibile stipendium, quare quicquid ex hoc solo titulo accipietur, contra justitiam erit. In tali enim Missatum, licet non interveniat vera venditio, & emptio, quia esset Simonia, tamen ut alibi innuavimus, proportionaliter ad veram venditionem, vel emptionem, etiam in Missatum casu debetur.

debemus. Scio Navarr. & Bonac, apud Castrop. loc. cit. negare Ecclesiasticos saltem sub mortali taxis Principum facultatem subdi, unde idem puto dicturos in casu nostro de stipendio Missæ, sed illis ego propter rationem à nobis modo dictam assentiri non possum.

An Capellanus teneatur pecuniâ expendere ad ornatum Altaris.

100. Dubitabis decimo octavo. An Capellanus obligetur tum ad Missas celebrandas, tum ad conquirenda Altaris ornamenta?

Respondeo, si sufficiant redditus tum ad designatas Missas, tum ad necessaria Altaris, teneri ad utrumque. Ad ipsum enim pertinet totum onus Capellaniam, sicuti onus Beneficij ad Beneficiatum: qui enim sentit commodum, & incommodum sentire debet. At si non sufficiant, distinguendum est. Si Capellania est pinguis, ita ut per antecedentes annos supra justum stipendium Missæ aliquid habuerit Capellanus, licet nunc hoc superfluum cessaverit, potest teneri. Ratio est, quia de toto Beneficio, seu redditu presumendum est provideri debere (quando aliunde provium non est) tum Altari, tum justo Missæ stipendio, computato anno faciendo cum sterili. Si vero Capellania non est, nisi ad justum Missæ stipendium, censetur non teneri, quia secus tuis stipendiis militares, quare tunc qua ratione possit quid retineri de stipendio dicam infra §. 5. n. 7.

Justum autem stipendium computare potes in tui favoris illud: quod forte in tua Civitate est medium, sed justum, si Episcopus illud legitime id est indivisibiliter non taxaverit, tunc enim juxta hoc, & non juxta tantum tuas taxationes taxare debes. Dixi (in tui favoris) nam nisi Fundator contrarium expresse, præsumitur noluisse suum Capellanum stipendio infirmo, licet justo, aggravare voluisse. An hæc præsumptio possit extendi ad concedendum tibi stipendium summum, aliis judicantur relinquo.

101. Docet Fraxinel. de oblig. Sacra. tit. 4. concl. 5. §. 5. Capellanum non teneri facere restitutionem Missarum si forte pecuniâ expendit ad ornandum quomodoque Altare. Sed est distinguendum. Si enim sunt ornamenta, necessaria (& quidem necessaria judico, quæ cum decoto Altari conveniunt, ut sunt aliqua congrua paramenta Mappæ, &c.) Fraxinello assentior, secus, si sunt ad ostentationem, his enim cum jactura suarum Missarum fundatorem non consensisse putandum est. Illud item eidem docto auctori post factum, sed non ante, concedo. Nam si bona fide id jam fecisse nunc inveniantur Capellanus, non esse obligandum ad Missas de suo supplendas puto, quia ea ornamenta jam denique in Altari, atque adeo Dei cultum cesserunt, nec mihi persuadere volo in tali bona fide Fundatorem voluisse suum Capellanum urgere, imò non urgeret Capellanum in tali casu, sed ipsum Altare, cui attributa sunt ornamenta, nec in his factus est ditior Capellanus, sed Altare.

An compensare stipendium Missæ sibi non solummodo aliquis possit.

102. Dubitabis decimonono in hunc modum. Hæres, vel quilibet cutavit, ut Sacerdos, pecunia credita, eorum Missas celebraret, quibus celebratis, stipendium ei Hæres non solvit. Post multum tempus idem obligatus præteriti debiti affect centum Julios eidem Sacerdoti, ut eorum Missas celebraret, licet tunc huic Sacerdoti eos recipere, & quia non habet aliam viam recuperandi stipendium celebratarum Missarum, sibi id compensare, non celebrando Missas nunc postulas?

Respondeo: Posse. Colligitur ex Peyrino tom. 3. cap. 1. n. 17. quatenus docet si Monasterium fecit expensas, ad recuperandum stipendium pro Missis jam celebratis, nec eas recuperare alio modo à Petro, qui illas Mis-

sas petiit, valeat, nisi retinendo partem elemosynæ, quam forte idem Petrus pro aliis Missis celebrandis offerat, posse diminueret has alias Missas, & sibi iuste expensas factas compensare. Ratio esse posset, quia propter justam compensationem potest sibi refarcire damnum, si Sacerdos in casu nostro, si Monasterium in casu Peyrini. Sibi ergo imputer ille, qui stipendium celebratarum non solvit, si postulas nunc Missas non habet.

103. Certè in hac doctrina illud difficile mihi est, nam fac Missas celebrandas esse pro anima purgante, vel pro impetranda sanitate alicuius, non erit æquum, ut hi patiantur damnum in re tam gravi ob delictum debitoris. Alius, etiam si anima, & infirmus ad eundem debitorem pertineant. In illo igitur solum casu prædictam recompensationem admitterem, quo constaret totum damnum esse solius debitoris, & nullo modo tertij.

§. I V. Super. illud §. 1. num. 9. Id verò ut deinceps, &c.

Vbi revocantur Privilegia Religiosorum.

1. Quoniam circa minuendum numerum Missarum concessa fuerunt à Summo Pontifice nonnulla Privilegia, ea hic universa in futurum revocantur.

Et quia per illud (in futurum) denotari videbatur non revocari dicta Privilegia, quoad onera suscepta de præterito: ideo dubitatum fuit. An illud (in futurum suscipiendis) intelligeretur de suscipiendis post privilegium? Respondit Sacra Congregatio esse intelligendum, ut vidimus §. 1. n. 3.

Ex qua responsione declaratur, ut notat ex Bordonò, Lezzana tom. 3. V. Missa, num. 15. hanc revocationem Privilegiorum esse etiam quoad onera suscepta ante Decretum, si suscepta fuerint post privilegium, non verò esse revocata, si talia onera fuerint suscepta ante Privilegiorum concessionem.

Quanam Privilegia hic revocentur.

4. Circa quæ dubitabis primo, quanam sint ejusmodi Privilegia? Respondeo, esse fere sequentia.

Primum est Julij II. & Leonis X. Nam Julius II. apud Confectum in Bulla 7. Julij I. concessit Generali Minimorum Sancti Francisci de Paula, ut in Visitatione, vel alias ubi forte contingeret Fratres multarum Missarum obligationibus prægravati, quibus satisfacere non valerent, dispensare possent, ut unam Missam cum novem collectis, hoc est, cum novem Orationibus, celebrando, satisfacerent pro novem obligationibus, petinde ut si novem Missas celebrarent, & cum septem Collectis pro septem, & sic infra descendendo, &c. & interim, qui eas Missas fundaverant, participes essent omnium bonorum talis Religionis.

3. Hæc concessio, quia facta fuit nuncupatim Francisco Binect tunc Generali, ideo Successor obtinuit à Leone X. apud eundem Confect. in Bulla 8. Leonis X. idem Privilegium universaliter his verbis. Cum autem Fratribus pro illorum sustentatione, aut alias, devotionis causa, duo baiocchi, seu septem quatrini moneta Julia, pro celebratione unius Missæ, per Christi fideles communiter dari consueverit, &c. Et infra: Nos omnibus Fratribus domorum dicti Ordinis in partibus Alemannia, & Boemia pro tempore existentium, ut de cætero, perpetuis temporibus, in celebratione unius Missæ novem, vel septem commemorationes, ad eorum devotionem, pro tempore recitata, pro septem, vel novem specialibus & integralibus Missis, etiam si illa specialiter de Requiem forent celebranda, vel de quibuscunque Sanctis, vel alia quomodocumque etiam si pro illis recitandis elemosynam receperint, seu in posterum reciperent plenè satisfacere valeant, concedimus.

2. Hoc Privilegium, licet sit concessum particularibus illis Fratribus Alemannia, & Boemia, tamen concessum intelligitur, & aliis. Ratio est, quia (ut notat

Rodrig